

У керівників закладів охорони здоров'я виникає питання щодо правомірності функціонування у закладах охорони здоров'я Лікарняних банків крові.

Правові основи:

- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2019 р. № 120-р «Про схвалення Стратегії розвитку національної системи крові на період до 2022 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації»
- Положення про установи переливання крові (щодо організації управління системою якості і безпеки донорської крові та її компонентів), затверджене Наказом МОЗ України від 14.12.2010 № 1112 (далі – Наказ МОЗ №1112);
- Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я», затверджений Наказом МОЗ України від 29.03.2002 р. № 117 (далі – Довідник);
- Номенклатура лікарських спеціальностей, затверджена наказом МОЗ України від 19.12.1997 р. № 359 (далі – Номенклатура);
- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 р. № 285 (далі – Ліцензійні умови);
- Стандарти акредитації закладів охорони здоров'я, затверджені Наказом МОЗ України від 14.03.2011 № 142 (далі – Стандарти акредитації).

Відповідно до п. 1.1. Наказу МОЗ №1112, **лікарняний банк крові - структурний підрозділ закладу охорони здоров'я**, у якому надається **трансфузійна допомога пацієнтам**, який зберігає, розподіляє компоненти та препарати крові та може проводити тести на сумісність крові донорів і реципієнтів при їх використанні.

З наведеного випливає, що заклади охорони здоров'я, які надають трансфузійну допомогу пацієнтам можуть утворювати у своїй структурі Лікарняні банки крові.

Згідно з п. 79 Довідника «Лікар-трансфузіолог», лікар-трансфузіолог забезпечує кваліфіковану діяльність станцій та відділень переливання крові. Здійснює комплектування донорів (крові плазми, клітин крові та кісткового мозку). Контролює якість заготовленої крові та її компонентів, сучасних гемоконсервантів і криоконсервантів. Організовує заготівлю та транспортування крові, виготовлення препаратів крові і сучасних кровозамінників імуноглобулінів. **Проводить трансфузійну терапію в лікувально-профілактичних закладах і профілактику трансфузійних ускладнень.**

Відповідно до п. 9 Ліцензійних умов, медична практика ліцензіатом проводиться за **лікарськими спеціальностями та спеціальностями**

молодших спеціалістів з медичною освітою, **перелік яких затверджений МОЗ.**

Номенклатурою передбачено таку лікарську спеціальність як «Трансфузіологія». Отже, заклад охорони здоров'я, який проводить господарську діяльність з медичної практики, може здійснювати таку практику у тому числі і за спеціальністю «Трансфузіологія».

У п. 32 Ліцензійних умов передбачено, що суб'єкт господарювання забезпечує наявність **щонайменше одного медичного працівника**, зокрема з числа працюючих за сумісництвом, **за кожною заявленою лікарською спеціальністю**, спеціальністю молодших спеціалістів з медичною освітою та немедичних працівників, які працюють у системі охорони здоров'я. Кількість посад медичних і немедичних працівників визначається керівником закладу охорони здоров'я та фізичною особою - підприємцем залежно від обсягу, нормативів надання медичної допомоги відповідного рівня та заявлених спеціальностей.

Згідно з п. 11 Ліцензійних умов, суб'єкт господарювання, який є закладом охорони здоров'я, повинен мати затверджене в установленому законодавством порядку положення про його структурні підрозділи (зокрема відокремлені).

Отже, для того щоб заклад охорони здоров'я міг створювати у своїй структурі Лікарняний банк крові потрібно:

- 1. Отримати ліцензію на медичну практику, заявивши лікарську спеціальність «Трансфузіологія».*
- 2. Передбачити в Статуті закладу охорони здоров'я такий структурний підрозділ як лікарняний банк крові (за умови, якщо інші структурні підрозділи зазначені).*
- 3. Створити лікарняний банк крові як структурний підрозділ.*
- 4. Затвердити положення про лікарняний банк крові як структурний підрозділ закладу охорони здоров'я.*
- 5. Укомплектувати штат лікарняного банку крові із заявленої спеціальності «Трансфузіологія» (згідно п. 79 довідника лише щодо лікаря-трансфузіолога існують вимоги проходження спеціалізації із Трансфузіології), а також виконувати інші ліцензійні умови.*
- 6. Дотримуватись вимог щодо організації надання трансфузійної допомоги (п. 21 Стандартів акредитації).*

Додатково, слід зазначити, що Стандарти акредитації в частині трансфузійної допомоги застосовуються лише щодо закладів охорони здоров'я, які надають вторинну або третинну медичну допомогу.